

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvenit pomočnjak za uspeh po pravnicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja snižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od deseterice pet- vrste 6 kr., če se omenijo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Gnjiloba in propadanje Nemštva.

Zgodovina polabskih Slovanov, ki so po štiristoletnem krvavem boji z Nemci padli in potem počasi izumrli ali iztrebljeni bili, zgodovina nas vseh Slovanov, ki smo osodo imeli in jo imamo, da je Nemec naš sosed, uči nas, da tega nemškega sosedu ne moremo hvaliti. „Govori z njim, ko je Nemec“ kaže češki pregovor o nestrpnem in svojevotnem človeku.

Razumljivo je bilo torej, da leta 1870 in 1871, ko so bili Nemci pod pruskim vodstvom tako na vrhunec prišli, nismo bili mi nič veselji. Bali smo se, da bode ta vseskozi neusmiljen in brutalen nemški narod prvo priliko porabil, da Avstrijo razbije in jej vzame nemške dežele, pa tudi naše slovenske, ker se je tu naselilo tudi nekaj nemških prusijanov, ki s svojo nemško politiko in z zatiranjem Slovenstva nemščini tla nadelavajo. Bali smo se, da bode nemštvo preveč raslo in z nami končno tako storilo, kakor je s polabskimi Slovani.

Pa saj je bila že nemška ošabnost neznosno velika. V svojih novinah niso le vpili, da so oni veliki narod, temuč, da so naj- večji, da jedino velik narod so bili Nemci. „Nieder mit dem französischen Pack!“ pel je nemški pesnik Bodenstedt, a drugi, kakor Auerbach itd., so mu zapored pritrkavali, pišoč in razlagajoč, kako gnil in pokvarjen in „demoraliziran“ je Francoz, kako nesposoben Slovan; le Nemec, ta je velik, zdrav in vse. Skoro da nij Nemec dejal, da je le on sam Bogu podoben, drugi narodi ne.

Nemški vpljiv se je v vsej oholosti in prevzetnosti začel tudi v Avstriji kazati: vrgel je ministerstvo Hohenwartovo z magjarsko pomočjo. In kako ošaben je bil potlej

germanizem pri nas in gori v rajhu postal. Nemški dijaki na vseučiliščih na Dunaji, v Gradci in drugod so uže le Nemce v sebi čutili, Avstrijcev ne več, a gori v rajhu so hladno krvno uže ugibali, kedaj bode germanska „mati-zemlja“ povlekla „nemške“ provincije avstrijske k pruske Nemčiji. Take nesramne članke smo brali ravno tako v konservativnih kakor v liberalnih neodvisnih nemških listih. Zato so nekateri nemškutarji, bolj ali menj skrivaj škileči gori v blaženo Nemčijo, mislili, da smejo proti nam Slovanom početi, kar se jim poljubi.

Kako se je v kratkih letih izpremenilo! Kako so Nemci s svoje strmoglave višine, v katero jih je bila prevzetna fantazija zanesla, globoko padli.

Sprideni, „korumpirani in demoralizirani“ Francozje so se popolnem okrepčali, napredujejo v bogatstvu, trgovini, obrtu, umetnostih in v državnej svobodi, kakor noben narod.

Nemcem pa tistih pet milijard, ki so jih Francozom odnesli, nij čisto nič zaleglo, narod jim uboža vedno bolj, trgovina peša, obrtništvo peša, kar se duševno producira, ne doseže prejšnjega, a o državnej svobodi na Nemškem nij niti govora, temuč nij nobenega večjega naroda v Evropi, ki bi imel zdaj reakcionarnejšo in brutalnejšo vladu, nego nemški narod v svojem rajhu zdaj.

Zdaj vlada v Berlinu in drugod po Nemškem obsadno ali izjemno stanje; na golo ovađenje kakega izreka se človek zapre in iz mesta izžene; kdor je na glasu, da bi utegnil biti za poboljšanje stanu ubozih delavcev, ta je uže nevaren kandidat kraljemorstva in (če se brž ne zapre) stoji pod policijskim varstvom ali mora ubegniti; vsi časniki, ki vlade ne hvalijo so, zlasti če so delavski bili, ne le

konfiscirani, temuč ustavljeni in uničeni; celo znanostno knjigo evropsko priznanega učnjaka in bivšega avstrijskega ministra Schäffleja so v nemškej državi v 7. izdaji prepovedali in konfiscirali; nemški cesar javka, da je dežela brezbožna in da naj se mu vere v njo prinese; policija nadzoruje uže po ulicah, kdo sme kako sobo tu ali tam najeti in komu se sme oddati, da ne bi iz kakovega okna zopet kakov Nemec streljal na onega nemškega vladarja, ki je nemški narod zjedinił — kakor sta Nemca Hödel in Nobiling storila.

Ta slika se dá razširiti, vendar menda je nij treba. Končujemo jo z zagotovitvijo, da smo mi slovanski sosedje Nemcev, zlasti mi Slovenci pač mej poslednjimi, ki bi imeli kakov koli vzrok, to neveselo stanje Nemštva obžalovati.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. decembra.

Državni zbor se je 10. t. m. odprl. Sprejel se je nasvet Grossov, naj se berlinski dogovor izroči posebnemu odseku 18 udov. Zato so glasovali tudi ministri. — Granitsch je interpeliral, ali se misli res vzeti skupno posojilo za upravne stroške Bosne. Minister Pretis je rekel, da to nij možno.

Grof **Hohenwart** je te dni v Pragi bil s famijlo. Ali je imel tam le družinske zadeve, ali pa je tudi s češkimi vodji kaj o političnem postopanju posvetoval se, nij znano.

V Spljetu, drugem mestu Dalmacije, kjer so slavili skozi potujočega **Filipovića**, stalo je na transparentu zapisano: „Osvoboditelju naših bratov, velikemu hrvatskemu junaku Filipoviću hvaležnost in slava!“ — Filipović pojde tudi skozi Ljubljano te dni jedenkrat.

O konferenci 8. t. m. pri **ogerskem** ministerskem predsedniku Tiszi poroča „Pester Lloyd“, da je trajala več ur na večer, in pri

Listek.

Karanfilj s pesnikovega groba.

Spisal A. Šenoa, prevel Janez Naglič.

(Dalje.)

Kaj da reče mlada deklé, katerej je duša čista kakor gorski vrelec, ko iz dveh duš na jedenkrat čuje prvokrat o ljubezni? Sirota je zarudela, nij vedela kaj početi. Nazadnje začela sva tudi njej priobčevati svoje ljubezne pesni, a vedel je za nje tudi ostali svet po mestu, ker so ljudje krasnega in nekrasnega spola s prstom na naju mlada veternjaka pokazovali. Neki penzionirani uradnik, jako dober poznavatelj mestnih starin, ki mi je vedel z matematično točnostjo označiti trgovsko cesto Benetčanov preko Gorenjskega, gladeč si pri tem s lrtičico brke — z matematično točnostjo, imel je navado v svoje ar-

heologično predavanje vpletati stalne ironične zakašljaje, sipati iznad debelih očal jako vbodljive poglede, ter pri čaši vina kar si bodi omenjati o Nežici, da je sirota stala ko kuhan rak. Deklé je molčala, in morala je molčati. Ako bi bila samo z jednim očesom bolj na desno ali levo trnila, precej bi bila prišla stvar na mestni boben. Albert in jaz, oba sva jej bila draga, ali niti zdaj ne bi mogel reči, katerega od naju je prav za prav ljubila. Večkrat sedela je v vrtu, ter vezala ali pletla, a midva poleg nje. Midva sva jej čitala pesni. Neža je poslušala to svojo glorifikacijo, zarudela do vrh glave, ter na pol smeje se, rekla: „Jaz nijsem to; vesta, to je prava grehota“. Jaz sem jo bil namreč prisposobil z neko krščansko svetico, a Albert z neko pogansko boginjo, ker midva šolska piščeta še nijsva prav vedela, da je poezija tudi v prirodi, mej živimi stvarmi. Tako naju je vedno

znala odbijati s šalo, s smehom, ali tako čudnim smehom, da sem jej pogosto opazil solzico v očesu. Nama mladičema — katera še nijsva vedela za logiko sveta in za silogizem občutkov — oprostite mi ta paradokson — nama mladičema je bilo težko, mučno. Ta ljubosumnost dveh prijateljev, — ki nikako nij mogla do cilja dovesti, — postala nama je nestrpljiva. Gospodarica, bistrega očesa, naju je pozorno motrila, ter mi pri nekej priložnosti rekla:

— Nijsem mislila, da je na Hrvatskem toliko žveplenk; tudi Albert se je pohrvatil. Jaz sem to metaforo jako dobro razumel, ali ta diplomatična opazka priproste Kranjice nij spametovala niti mene niti Alberta. V takej meglenej in liričnej situaciji sedela sva neke- da, kake tri četrt ure od Kranja, ter pušila. Dim najinih smodek postajal je vedno gostej, znamenje silnejše, rastoče strasti. V tem tre-

katerej so bili navzočni vsi ogerski delegiranci liberalne stranke. Izrekla se je jednoglasno misel, da bodo kakor v avstrijski delegaciji za potroške zasedanja leta 1879. dovolili pavšalni znesek 20 milijonov goldinarjev, ako bode skupna vlada kak na to ozirajoči se predlog stavila. Predlog, da bi se denar za zasedanje ne dovolil, predno da je državni zbor obravnaval o berlinskem ugovoru, ali resolucije, ki bi na to oziraje si kaj pridržavala, večina zbranih delegirancev ne bode sprejela. V tej konferenci se nij o drugih stvareh, nego o delegacijskih obravnavah govorilo.

Vnanje države.

Ruski car je pri obedu, kateri je bil na čast vitezov ordna sv. Jurija, napil na zdravje nemškemu cesarju, kot najstaremu udu sv. jurskega ordna, prijatelju in najboljšemu poznavatelju junaštva ruske armade.

V Peterburgu je napravil **slavjanski** dobrodelni komitet slavnost na čast srbskega ministra narodne prosvete Alimpija Vasiljeviča, pri katerej je bil navzočen slavni general Černjajev in iz hercegovskega vstanka znani vodja Ljubobratič. O tej slavnosti poročajo „St. Petersburgskaja Vedomosti“, in za njimi dunajska ofic. „Presse“ da je general Černjajev v dolgem govoru naglašal, opirajoč se na izkustva minolih vojnih let, tesno sorodstvo in celokupnost velike slavjanske narodnostne družine; nadalje je govoril o napredku slavjanske ideje, ki je napredovala kljub vsemu nasprotnemu delovanju, ter je na to ozirajočo se pesen Homjakova prečital, katera proroško govori o (duševnem) bodočem zedinjenju Slavjanov. Srbski minister narodne prosvete izpeljeval je na to še dalje idejo združenja slobodnih slavjanskih rodov. To združenje se bode le takrat obistinilo, dejal je, ako bodo tudi duševno jedini. Temu duševnemu združenju je pa pogoj skupni vednostni jezik. Srbi so na tem pričeli, a nadaljni napredek odvisen je pa od moralne podpore ruskih učenjakov, od ruskih zastopnikov slavjanske ideje. On misli, da bode Srbe ruski slavjanski svet gotovo podpiral.

V dolenjej in zgórenjej zbornici **angleškega** parlamenta so bili 10. decembra od strani opozicije ostri napadi na vladno politiko. Withead je nasvetoval, naj se po kakem prvem vspehu precej konča afganistanska vojska, a tako, da emir ne bode močno ponižan.

Na **Kitajskem** se je vnel nov upor v okrajih južno od Siana, ki se je po hribih že močno razširil. Ta upor utegne na vojsko afganistansko vpliv imeti, ker bode Kitajcem branil, Angležem pomagati od Kašgara in Yarkenda sem.

Dopisi.

Iz Pišec na slov. Štajerji 9. decem. [Izv. dop.] Še le pred nekimi dnevi poslal mi

notku prikaže se na vrhu holmea, pod katerim sva sedela, neka v resnici čudna podoba, spuščajoča se z baletnim korakom navzdol. Bil je to visok človek, suh kot kolec v vinogradu. Na sebi je imel kratke, črno in belo kockaste hlače, črn, že precej oglojen frak, katerega krojač najbrž nij za njegovo telo umeril, zatemnelo srajco brez oprsnika, rudeč, ženijalno zavezan robec okolo vratu, visok, na levo uho pomaknen cilindar, ter majhen, v moder robec zavezan zvežčič pod pazduho. Midva sva se tej nenavadnej prikazni tembolj čudila, ker je bilo suho koščeno lice gladko obrito. V črtah tega človeka nij bilo ni najmanjše karakteristike, bil je prava uganjka. Dolgo sva vkrevala, v kateri red sesavec bi se ta nepričakovani individuum mogel uvrstiti, a na zadnje sva se složila v tem, da bi znal biti spoštovani član krojaškega ceha, katerega preganja „nemila osoda“. No, ker sva bila spoštovatelja osobne svobode, njsva se hotela

je prijatelj „Tagespostu“ od dne 23. novem. t. l., v katerej neki dopisovalec iz Brežic, najbrže pa naš g. župan baron Moscon sam, preklicuje v „Slovenskemu Narodu“ naznanjeno vést, da je mej drugimi občinami našega okraja tudi pišečka izvolila velespoštovanega g. dr. Janeza Bleiweisa za častnega občana. Ko sem te vrstice prebral, čudil sem se najbolj poštenosti in resnicoljubnosti našega barona in nedoslednosti po sorodstvu zaslepljenega g. deželnega poslanca. Kajti mi vsi vemo, da je v seji 17. novembra t. l. — pri katerej samo jednega odbornika bilo nij (g. Jan. Oswald) po predlogu g. Antona Verstovška in po daljнем razgovorjanju, v katerem je g. baron Moscon kot naš župan razlagal delavnost g. dr. Bleiweisa in pomen podeljenja častnega občanstva, bil enoglasno sprejet g. dr. J. Bleiweis za častnega občana pišečkega, in da je g. župan sam obljubil dotični zapisnik pozneje spisati in odbornikom predložiti v podpis.

Da je to resnično, naj priča sledeča izjava: Izjava.

Mi podpisani svetovalci in odborniki pišečke občine smo dne 17. novembra 1878 v javnej seji na predlog g. Antona Verstovška izbrali mnogozasluznega g. dr. Janeza Bleiweisa v Ljubljani za častnega občana. Župan g. baron Moscon je lastnoročno na diplomu pritisknil občinski pečat, le svojega imena nij hotel podpisati, zapisnik pa je obljubil pozneje spisati, ter ga odbornikom podpisati dati. Vsled tega so diplomu v našem razen župana enoglasnem smislu podpisali trije svetovalci, misleč z našim baronom vred, da se zapisnik lahko pozneje piše in podpiše.

Pišce dne 2. decembra 1878.

Anton Verstovšek, Anton Kostenc, Franc Sumrak, Jurij Veršec, Jakob Kostenc, Martin Sagmeister, Andreas Sumrak, Martin Žgalin, Mihl. Leskušeg, Georg Agrež, Jože Dušič, Janez Warletz, Jura Travnkar, Josef Mlakar.

Razen teh podpisanih 14 odbornikov sta bila pri istej seji navzočna, in sta tudi glasovala za častno občanstvo g. učitelj Anton Kokot in g. Avgust Retzer, mizar, ki pa te izjave zaradi bojazljivosti pred našim županom zdaj nijsta hotela podpisati. Kako more tedaj g. župan baron Moscon tako lagati? Vem sicer, da njemu to zdaj, ko je postal deželni poslanec v velikem posestvu, kakor pri vas na Kranjskem baron Taufferer, nij všeč; stavim pa, da bi bil rad diplomu sam podpisal,

ko bi ta sreča, katero je pri kmetskih volilcih vsake politične barve, in celo v jednom dnevi trikrat pri konservativcih, in trikrat pri liberalcih v Gradcu ponujal se za poslanca, ga ne bila letos tako čudovito zadela, kakor je neki od rojstva sem že vedno srečo imel. Ta gospod baron se je kazal narodnega, dokler je župan postal, in zato se ravno prejšnjemu g. kaplanu Rodošku nemamo prav nič zahvaliti.

Rodoveden sem, če bo „Tagespost“ toliko poštena, to izjavo tudi v svojem listu natisniti, in tako prvič natisneno laž popraviti.

Končno omenjam, da ima mnogobrojno podeljenje častnega občanstva g. dr. Bleiweisu tudi globok političen pomen, ker smo s tem odgovorili kratko in jasno na štiri članke „Tagesposte“ od začetka novembra t. l., v katerih je svoje pristaše podučevala, kako se ima za prihodnje volitve postaviti deželni, okrajni in krajni volilni odbor! No gospod baron: kdo je hotel resnico „mistificirati!“

Pristavek uredništva: Mi smo bili namreč dobili od tega g. barona sledeče pismo:

„Schloss Pischätz 21. Nov. 1878.

Löbliche Redaction!

Ueberzeugt, dass die Wahrheit die erste Tendenz jedes öffentlichen Blattes ist, erlaube ich mir eine in Ihrem Blatte erschienene Mittheilung richtig zu stellen; es betrifft die Verleihung des Ehrenbürgerrechtes an Hrn. Dr. J. Bleiweis in der steir. Landgemeinde Pischätz. — Diese Auszeichnung wurde Hrn. Dr. J. Bleiweis meines Wissens nicht zu Theil, und wurde auch kein formeller Antrag darauf gestellt. — Die Tagesordnungen der Gemeinde-Ausschusssitzungen weisen nirgends dieses Begehren, oder diesen Antrag auf, und kann, falls solch ein Diplom dennoch überreicht wurde, diess nur als kühner, aber meines Erachtens gerade nicht wolanständiger Versuch angesehen werden das Gesetz und die Wahrheit zu mystificiren — und sich per nefas hervorzuthun — gesetzliche Giltigkeit hat das dem Hrn. Dr. J. Bleiweis überreichte Diplom seitens der Ortsgemeinde Pischätz keine, da eben nicht die Gemeindevertretung solches zu überreichen beschlossen hatte.

Mit aller Hochachtung

Alfred Baron Moscon,

Gemeindevorsteher von Pischätz.“

Naj bralci tedaj primerjajo fakta, in videli bodo, kdo resnico „mistificira“, ali baron ali kdo drugi? — Sicer naj pa bode cela stvar slovenskim kmetom v svarilo: ne volite

mešati v poklic žandarja, kateri ima pravico, vprašati vsakega človeka na cesti za njegov potni list. Misli la sva, da bode ta namišljeni vitez šivanke šel mimo naju, ko oblak preko jasnega neba. Ali zmotila sva se. Človek v kockastih hlačah je bil jako agresivne naravi. Prišedši do naju, postoji, postavi kakor „maitre de plaisir“, desni črevelj pred levega, se odkrije, ter se pokloni na desno in na levo s poklonom, radi katerega sva sumila, da tu inkognito potuje kak „clown“ jahaškega društva. Ali tudi zdaj sva se motila. Nazadnje spregovori v nemškem jeziku: „Naše stoletje ne mara za umetnost, ut figura docet. Jaz, visokospoštovani poslušalci, ne letim na hipogrifu v vilinski cvet, kakor pravi Wieland, ampak per pedes apostolorum, tako le,“ ter vrže levi črevelj dostojanstveno od sebe. „Da, gospoda moja, vi me vprašate, kdo sem. Poslušajte in jokajte! Jaz sem Karlo Moor, Fiesko, Markez Poza, Egmont, mlinarski pomagač Konrad et caetera

et caetera. Spominjate li se besedij: „O prokleta komentatorska doba!“ „Sire dajte svobodo misli.“ „Je-li veste to?“ a pri tem se človek zasuje na peti. „Umetnost! ha! ha! Frsza! A jaz sem umetnik. Po Tržiči, Radovljici, Celju razlega se moja slava, celo v Gradci me poznajo. A sedaj? Ne vprašajte me! Bomba je pala v naše društvo. Razleteli smo se, mene je vrgla osoda sem na cesto. „Al' biti al' ne biti, je vprašanje,“ pravi glasoviti Hamlet, a jaz nijmam ni groša. Odgovorite vi na vprašanje danskega princa. Vidim, da ste plemeniti, a jaz sem Artur Feldmann. Kaj vam naj še povem? O zakaj še sem nij posijalo solnce prosvete? Apolo? Kje si? Oh Apolo! Kako bi on prišel mej to prtljago? Je-li vredno, da bi koturn hodil po tej barbarski zemlji, kjer se ne govori Schillerjev jezik?“ Karlo Moor pomoli nama svoj oglojeni cilindar pod nos, da nama je desnica nehoté zabredla v žep po groš, katerega nij bilo v Arturovej torbi. Ko-

nemških baronov za svoje župane, Nemec je Nemec! Ur.

Iz Notranjskega 10. dec. [Izv. dopis.] Pri vsakem stanu, bodi si kateri koli hoče, potreba je zedinjenih močij, ter složnega delovanja, da se doseže s toliko popolnostjo nameravani smoter, in mej tem še najbolj pri učiteljstvu. A žalibog, povsod prej nahaja se več sloge in skupnega delovanja, nego ravno pri učiteljstvu i to sploh na Kranjskem, posebno v postojnskem okraju, kar se je ravno v kratkem najočitneje pokazalo.

Skoro pred tremi leti uže sprožil je bil g. G. pri okrajnej konferenci hvalevredno misel, da bi se napravilo za naš okraj samostalno okrajno učiteljsko društvo, kar bi bilo za naš obširni okraj sicer z mnogimi stroški združeno, a v prospeh šolstva posebne važnosti. Izvolil se je bil takrat tudi začasni odbor, kateri je sestavil, in v potrjenje poslal dotična pravila. Ta so bila potrjena, a društva vendar še zdaj nij, in to jedino le zaradi premale navdušenosti in strankarstva nekojih učiteljev. A kaj se zgodi? —

Ko so hlapci spali, prišel je sovražnik, ter je mej pšenico lulike nasejal. Od 16. oktobra namreč cirkulira po okraju neka okrožnica s prošnjo k pristopu k nekemu (nemškemu) „zweigverein des krain. lehrervereines“ s podpisi: J. Thuma, Franc Wenzels, P. Kaučič.

Pričetek te okrožnice, katera kot kaka šolska reč (kar gotovo nij) cirkulira, glasi se tako-le: „In der festen Überzeugung, dass die Gründung eines zweigvereines des „krainischen lehrervereines“ für diesen schulbezirk ausserst nutzbringend sein würde, indem dadurch insbesondere ein einheitliches wirken der lehrer auf dem gebiete der schule erzielt werden könnte — ferner in betracht dessen, dass eine beträchtliche zahl von lehrern für die entstehung eines solchen vereines simpatisirt, stellten es sich die gefertigten im interesse der guten sache zur aufgabe, diesem so vielseitigen wunsche durch das inslebenrufen eines zweiglehrervereines für den schulbezirk Adelsberg rechnung zu tragen. Wir bitten die geehrten herren Kollegen, die nützliche tragweite eines solchen vereines nicht verkennen zu wollen, sondern uns gefälligst die möglichste unterstützung angedeihen zu lassen, was vor der hand durch den beitritt zum angedeuteten vereine bewiesen werden möge.“ i. t. d.

medijaš se olimpijski nasmeje, ko opazi dve srebrni šestici v svojem klobuku, katerima sva vsak še po jedno fino smodko dodala. Fiesko natakne cilinder, pobere levi črevelj, ter gracijozno k meni pristopivši reče: „Gospod, dajte mi malo ognja!“ Zapali in ponosno se klobuka dotaknivši reče: „Čast mi je priporočiti se gospôdi!“ Potem otide pojoč arijo iz Roberta, ter izgine za gozdom.

— „To ti je potujoča „kultura“, rečem Albertu.

— „Potujoča kuga,“ odgovori Albert. „Schiller bi se gotovo trikrat v grobu obrnil, ako bi videl tega apostola nemške kulture.“

— „Ako bi se Schiller obrnil,“ odvrnem v šali, „zaprla bi ga policija, kajti ti apostoli, ali bolje rekoč „švindlerji“ imajo dan denes v državi privilegij.“

Vstaneva, da se povrneva domov. Deklamacija potujočega komedijanta napravila je na naju čuden vtis. Ljutila sva se. Tak

Brati je bilo, da je ravno ta „kr. lehrerverein“ provzročil tisto postavo, katera nam vzela bode še to malo prostost, katero smo vživali do sedaj — izvzemši liste in ustne zahtobe mej nami bivajočih sodrugov, kojih glavna naloga i največja radost je svoje tovariše na vse mogoče načine črniti, ter s tem sebe v večjo veljavnost povzdigovati — in sedaj naj podpiramo ravno to društvo naj gojimo gada na lastnih prsih.

Kateri slovenski učitelj se radostnim srcem ne spominja znamenitega dne 24. sept. leta 1872, ko se je zbralo bilo k prvemu splošnemu učiteljskemu zborovanju do 300 slovenskih učiteljev iz raznih krajev, zavedajočih se svojega velevažnega poklica, vnetih za splošno omiko človeštva, po kateri jedino le zamorejo narodi dospeti do pravega duševnega in tudi materijalnega blagostanja. Ponosno smo smeli tistikrat vslikniti: blagor narodu, kateri ima za svoj poklic tako vnete učitelje, kakor so se karali ravno naši slovenski s svojimi obilimi števili. Kako navdušeno je bilo takrat vse za šolstvo, kako milo so doneli po redutnej dvorani krepki glasovi pevskega zbora slovenskih učiteljev, ki so došli iz raznih kотов, a tako nužno zbrali svoje glasove v gniljive akorde. Kolika korist bila bi slovenskim šolam, kolika čast slovenskim učiteljem, ko bi se bila stvar še na dalje tako vršila.

A zastoj iščemo sedaj onega navdušenja. S puhlo frazo, da kranjski učitelji „niso slovenski učitelji“, vstanovilo je nekaj renegatskih glav in denucijantov novo društvo, „krain. landeslehrerverein“, in zlata sloga odplavala je po Savi naprej v črno morje, ter na njeno mesto nastopil vse nade vkončevajoči prepir, nezaupnost in najgrše strankarstvo. To je sad, kojega to ljubljansko društvo donaja. —

Ako bi bilo postojnskim učiteljem na osnovi splošnega složnega delovanja kaj ležeče, skrbeli bi, da bi se oživelo bilo okrajno učiteljsko društvo, katero bi bilo le šolsko, a ne nemško politično in denucijansko-špiceljsko kakor „lehrerverein“. Laž se sama tepe, kajti v vabilu se glasi: „indem dadurch ein einheitliches wirken der lehrer auf dem gebiete der schule erzielt werden könnte.“ Dobro! Ako vam je bilo na složnem delovanju kaj ležeče, od kod ta perfidnost, da so izpuščeni v tem vabilu gg. učitelji: Kranjc, Kos, Rant, V. Zarnik, Zaman, Steele,

smet sme zaničevati Slavjana na slavjanski zemlji, a vendar sva ga nadarila. „Golobja“ ali bolje rekoč neumna slavjanska narav! Albert je te in podobne misli jako srdit razlagal, ali eto, bila sva uže pred mestom.

— „Albert,“ rečem, „pustiva to. Prišel bo Vidov dan. Tudi Slavjani bodo enkrat rekli: „Afflavit deus, et dissipati sunt!“ Govoriva o čem družem, o Neži. Je-li ljubi tebe ali mene?“

— „Kaj jaz vem,“ zmaje mladič z rameni, „zakaj vprašaj?“

— „Kako bi ne? Pomisli! Ni jaz ni ti nobeden ne ve, katerega ljubi Neža. Nij-li tako? Deklé ne sme povedati. Poslušaj me! Pustiva, da razmišlja. Otidiva. Kadar naju ne bode tukaj, reklo jej bo srce, kateri je pravi Potem naj sodi. Je-li hočeš?“

— „Dobro, prav je tako. Hrepenenje pokazuje pravo ljubezen.“

(Dalje prih.)

Miselj, Legat, Grebenec, Hiti, J. Zarnik, Francelj, Mercina, Žibre, Kete, Rozman in Tuma mlajši?

Mar ne čutite zaušnice, katero sami sebi bijete?

Ali so le ti izpuščeni učitelji preučeni za tako društvo ali prenevedni, da ne marate jih mej sé, ko hočete složno delovati? Ako navdaja vas prva misel, smelo bi se zanašati, da bodejo le-ti svojo „visoko“ učenost tako razkrojili, da bi jo bili tudi drugi razumeli, ako pa so ti prenevedni, pustili bi bili jih vsaj kot uboge Lazarje k svojej bogato obloženej mizi, od katere bi bili jim vi milostljivo vrgli kako drobitinico „von der guten sache“ o katerej govorite, in gotovo bi bili vam hvaležni.

Smemo upati, da bomo na spomlad, ko bode ta mlada društvena vejica svoje cvetne listnate in lesne popke pognala, tudi mi kak lesen popek po božjej milosti prejeli, da bomo doma ali sami svojo ali pa nevednost svojih šolarjev z njimi požlahtnjevali? Istinito logičen sklep, prepir se jejo in hočejo slogo žeti, enako Ribničanom, ki so raka s tem kaznovali, da so ga v vodo vrgli.

Res laskave besede, in dobro nastavljene mreže; toda vjela se bode jedino le kaka puhloglava ničvrednost in kaka kruhoborska kukavica, a kdor se zaveda svojega častnega poklica, — se bode studom ogibal kreatur, katere onesnažujejo posodo iz katere jedo. Pamet o človek!

Iz Mostara v Hercegovini 1. decembra. [Izviren dopis.] Iz glavnega mesta osvobojene Hercegovine pošiljam vašemu listu le-ta oglas, kakor je bil čitati na uličnih oglih mostarskih:

„Mili narode ercegovski!“

Njegovo Veličanstvo premilostivi cesar i kralj Franjo Josip I. udostojalo se je imenovati me zastupnikom vrhovnog zapovjednika vojske i upravitelja Bosne i Ercegovine.

Ercegovci! — Tim je došlo vrijeme, da se razstajemo (ločimo)! — Moje bavljenje kroz četiri mjeseca u vašoj sredini, dalo mi je dosta zgoda (prilik), da se upoznam sa vašim rjedkim krjepostima, vašom vitežkom ozbilnosti (resnostjo), iskrenosti i poslušnosti; — zato mi je zaista težak razstanak sa ovakovim junačkim narodom!

Samo me to tješi, što premilostivi cesar i kralj šalje mjesto mene u Ercegovinu Svoga rodjaka, Njegovu cesarsku i kraljevsku Visokost Nadvojvodu Ivana Salvatora, i stim vama novi dokaz otčinskih Svojih namjera i podpunog Svoga povjerenja ukazuje.

Ercegovci! Pokažite dakle i vi, da umjete podpunito cieniti tu preveliku cesarsku milost!

Ja pak polazeći (odhajajoč) iz ove krasne i plemenite zemlje, mogu vas uvjeriti, da sa sobom nosim milu uspomenu na vitežke njene stanovnike (prebivalce), i da ću i u mom novom položaju nastojati, da po mogućnosti svakom na korist budem.

Želeći vam dobru sreću, stalnu blagodat mira i reda, i zahvaljujuć vam za povjerenje, s kojim ste me do sada susretali, nazivljem svemu narodu i svakom pojedinom srdačni:

S' Bogom!

U Mostaru 26. novembra 1878.

Stevan baron Jovanović,
feldmaršal lejttenant.“

Domače stvari.

— (Ljubljanski Slovenci) smo poslali 10. t. m. dr. Riegru, češkemu vodji telegrafično čestitko k njegovemu 60. godu, naj ga Bog ohrani še mnogo let slavlenskemu in češkemu narodu na slavo.

— (Ženska sirotišnica v Ljubljani.) Piše se nam 11. t. m. od tu: Pretečeni vtorek je blagoslovil ljubljanski knez in škof dr. Pogačar ob 10. uri zjutraj v nekdanji Lichtenhurnovej hiši zdaj dodelano žensko sirotišnico in kapelo. Bilo je zbrano mnogo duhovščine in družega odličnega občinstva. Zdaj je sprejetih 8 ženskih sirot v ta zavod, katere oskrbujejo tri usmiljene sestre. Na spomlad pa jih bodo sprejeti mnogo več. Spomladi pridejo tudi trije oo. Lazaristi. Stanovanje za njih je že dodelano.

— (Imenovanje.) Gozdni inšpektor Salzer pri deželni vladi v Ljubljani je imenovan za gozdnarskega nadsvetovalca v kmetijskem ministerstvu. — Davkarska praktika Ivan Kalan in Oto Grebenec sta imenovana za davkarska adjunkta na Kranjskem.

— (Slavjanski almanah.) Z Dunaja se nam piše: Redakcijski odbor slavjanskega almanaha, ki ga bodo prosinca izdali dunajski slavjanski vseučiliščniki, sklenil je v zadnji seji, da se ima obrok za dopošiljanje spisov i naročnin podaljšati do konca decembra t. l. Knjiga bode obširna. Nad 20 tiskanih pol bode obsegala različnih spisov i poezij v sedmih slavjanskih narečjih. Poljaki so se sicer žalibog koj skraja odkrutili ali pristopili so Bolgari, i njih glasilo „Bolgarin“ prinesel je pred kratkim obširen poziv na naročevanje „slavjanskega almanaha“. Tvarine poslali so že raznih narodnostij pisatelji, osobito mnogi Čehi, Slovaci, Rusi, i izmej slovenskih odkujejo se mej družimi najspretnjša peresa. Kedor se še nij naročil, naj se blagovoli podvizati, kajti naročniki i podporniki natisnili se bodo v almanahu. Naročnina znaša 1 gold. 20 kr. Naroča se pod naslovom: Todor vitez Stefanović-Vilovski, VII. Burgasse, 24 Wien.

Razne vesti.

* (Rop na železnici.) Vlaku, ki se odpelje zvečer ob 1/2 7. uri iz češkega kolodvora v Reichenau, priklenena sta tudi dva vagona nemške poštne uprave, v katerih so spravljena denarna pisma. Dne 5. t. m. stopi nenkrat tuj človek v vagon mej vožnjo z napetim revolverjem v roki, ter zahteva od navzočnih treh uradnikov, da mu morajo izročiti denarna pisma. Pri tem seže v predal, kjer so bila taka pisma shranjena, ter otide s takimi pismi v roki iz vagona, uradnikom preteč, da bode vsacega ustrelil, kdor bode hotel za njim iti. V Freibergu se je vlak ustavil, in preiskovanje je pokazalo, da je ropar odnesel 10 denarnih pisem. Kdo pa da je bil tat, se ne ve.

* (Največi gostilna na svetu.) „Palace Hotel“ v San Francisco meri 9481 kvadratnih metrov, je 114 metrov široka, 89 metrov dolga, 38 metrov visoka, ter ima dva oddelka pod zemljo in 7 nadstropij nad zemljo. Ima 3 dvorišča s steklom obgrajena, kjer so lepi vrtovi. Razen mnogo gostilniških sob, ima še 750 sob za tujce in 377 sob za kopanje. V vsakem nadstropju je gasilno orodje pripravljeno.

Razpis službe.

Služba jednega đacarja z mesečno plačo 24 gld. se odda. Prosilec mora imeti 100 gld. kaveje, ter nastopi potem službo 1. januarja 1879. Natančneje se izve v op. avništvu tega lista. (413—1)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Dunajska borza 11. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	61 gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	62	70	„
Zlata renta . . .	72	25	„
1860 drž. posojilo . . .	112	80	„
Akcije narodne banke . . .	785	—	„
Kreditne akcije . . .	230	30	„
London . . .	116	65	„
Napol . . .	9	32	„
C. kr. cekini . . .	5	56	„
Srebro . . .	100	—	„
Državne marke . . .	57	60	„

Loterijne srečke.

V Gradci 7. dec.: 85. 18. 43. 44. 35.
Na Dunaji 7. dec.: 30. 70. 18. 10. 58.

Očitna zahvala.

Vsem, ki so se v tako obilnem številu udeležili pogreba našega ljubega brata, oziroma svaka,

Karola Suhadolnika,

trgovca tukaj,

vzlasti pa še gg. tukajšnjim pevcem, presrečno zahvalo izrekajo

(414)

žalujoči ostali.

V Borovnici, dne 5. decembra 1878.

Štev. 8082.

(415—1)

Razpis

vincarske službe na Slapu.

Na deželnej vinogradnej in sadjerejskejšoli na Slapu pri Vipavi je za oddati služba vncarja z letno plačo 300 gld., z brezplačnim stanovanjem, in z obestransko odpovedjo na pol leta.

Vincar ima po navodu učiteljev učencem delo kazati, ter jih v praktičnih poskušnjah napeljevati. Razen zmožnosti slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi je za to službo treba dokazati dovršeno ljudsko šolo, in praktično skušenost v vinogradji in sadjereji.

Prošnjiki naj v svojih lastnoročno pisanih prošnjah povedo svojo starost z dostavkom, ali so oženjeni, in koliko družine imajo, ter naj s potrebnimi spricali obložene prošnje pošljejo

do 15. januarja 1879. leta

deželnemu odboru kranjskemu.

V Ljubljani, dne 10. decembra 1878.

Za božič in novo leto

najprimernejše darilo otrokom je „Vrtec“, časopis s podobami za slovensko mladino.

Trdo vezani „Vrtci“ od poprejšnjih let se dobivajo po naslednji ceni: (409—2)

„Vrtec“ od 1874. leta za 1 gld.	80 kr.
„Vrtec“ 1875. „ „ 2 „	— „
„Vrtec“ 1876. „ „ 2 „	— „
„Vrtec“ 1877. „ „ 2 „	20 „
„Vrtec“ 1878. „ „ 2 „	60 „

S prvim januarjem stopi „Vrtec“ v deveto leto svojega obstanka, in stoji za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. Naročila naj se pošiljajo po poštinih nakaznicah na „Vrtevo“ uredništvo v Lingarjevih ulicah štev. 1, v Ljubljani (Laibach).

Dr. Sehnack, Baubach iz Dunaja.

Pri Slonu: Hladnik iz Ljuzata. — Planinc iz Boštana. — Jagrič iz Kranja. — Ruy iz Polbovga grada. — Leske iz Grada. — Zlataršč iz Idrije. — Karfman iz Merbora. — Pri Matiču: Eisenstiller iz Dunaja. — Müller iz Grada. — Rosenberg iz Dunaja. — Koserak iz Praga. — Hiltz iz Dunaja. — Horatschek, Dr. Sehnack, Baubach iz Dunaja.

10. decembra:

Ad Exh.-Nr. 6677.

(410—1)

Razglas hranilnice ljubljanske.

Društvo kranjske hranilnice je sklenilo v obnem zboru 9. t. m. obrestno mero uloženega denarja od 1. julija 1879 naprej

od 5⁰/₁₀ na 4¹/₂⁰/₁₀

znižati.

Ta sklep se naznanja z ozirom na § 8 pravil. V Ljubljani, dne 10. decembra 1878.

Ravnateljstvo kranjske hranilnice.

Medicine in kirurgije

dr. Franc Illner,

bivši sekundarni zdravnik v Pragi, emeritirani asistent občne bolnice v Celovci, stanuje na mestnem trgu št. 10, 2. nadstropje. (416—1)

Zdravi od 2. do 3. ure; uboge brezplačno.

G. PICCOLI,

lekar v Ljubljani, na dunajske cesti „pri angelju“,

prilporeča:

1. Tr. Rh. Comp. sploh imenovana

Franc-ova esenca,

izvrstno pomaga zoper vse notranje bolezni v želodcu, pri telesnih zaprtijah, hemoroidih itd. Ta tinktura se vsakej družini najgorkeje prilporeča, ker je že veliko tisoč ljudem k zdravju pripomogla. Steklenica s podukom o rabi vred velja 10 kr.

2. Dr. Mora-ovo zdravilo zoper mrzlico pomaga pri tej bolezni neizmotljivo, steklenica velja 80 kr.

3. Malinčni sok (Himbeerabguss) iz domačih, gorskih malin, v steklenicah, ki drže 1 kilo — po 80 kr. — Temu, ki več kupi, še ceneje

4. Anaterinina ustna voda, steklenica velja 60 kr., in zobni prah, škatljica po 40 kr.

5. Prah za pokončanje bolh, ščurkov in družega mrčesa iz pravih dalmatinskih rož, paket po 10 kr.

6. Homeopatična apoteka, popolnem uredjena po prof. Haager-ju.

1 steklenica jagodic velja 10 kr.
1 steklenica tinkture velja 20 kr.

Vsako zdravilo se natanko po naročilu prilpavi v zahtevanej stopni močno.

7. Dorsch — ribje olje, se rabi zoper škrofelje, škrofelnačne kostne bolezni, sušico, kašelj i. t. d., steklenica velja 60 kr., z železodjutom 1 gld.

Gospod G. Piccoli, lekarničar v Ljubljani. Kašelj in teška sapa sta me hudo nadlegovala, zato sem po zdravnikovem nasvetu tri mesece zavžival Vaše Dorschevo ribje olje z železodjutom. — Uže po zavžitji nekoliko steklenic sem čutil veliko olajšanje, — zdaj pa se imam samo izvrstnej zdravilnej moči tega olja zahvaliti, da sem kašelj čisto odpravil, in svoje zdravje zopet zadobil. Zato morem to zdravilo očitno najgorkeje prilporečiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.

Janez Kilar, trnovski kaplan.

Pismena naročila z naslovom: G. Piccoli, lekarna v Ljubljani, se točno izvršujejo proti poštne povzetju. (337—21)

Marko Wir empfehlen geschäftl. als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel

Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegaministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.